

Sygn. akt I C 907/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 7 grudnia 2017 roku

Sąd Rejonowy dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi, I Wydział Cywilny, w składzie:

Przewodniczący: S.S.R. Bartosz Kasielski

Protokolant: sekretarz sądowy Sylwia Wróblewska

po rozpoznaniu w dniu 23 listopada 2017 roku w Łodzi

na rozprawie

sprawy z powództwa F. S.

przeciwko A. A. z siedzibą w S.

o zapłatę

1. zasądza od A. A. z siedzibą w S. na rzecz F. S. kwotę 1.600 zł (jeden tysiąc sześćset złotych) wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 20 lipca 2015 roku do dnia 31 grudnia 2015 roku oraz ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016 roku do dnia zapłaty;
2. oddala powództwo w pozostałej części;
3. zasądza od A. A. z siedzibą w S. na rzecz F. S. kwotę 1.880 zł (jeden tysiąc osiemset osiemdziesiąt złotych) tytułem kosztów procesu;
4. nakazuje zwrócić ze Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi na rzecz A. A. z siedzibą w S. kwotę 388,20 zł (trzysta osiemdziesiąt osiem złotych 20/100) tytułem niewykorzystanej części zaliczki uiszczonej w dniu 22 lutego 2017 roku.

Sygn. akt I C 907/16

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 4 października 2016 roku F. S. wystąpił przeciwko A. A. z siedzibą w S. o zapłatę kwoty 1.600 złotych wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 15 lipca 2015 roku do dnia zapłaty tytułem częściowego odszkodowania związanego z następstwami kolizji drogowej z dnia 5 czerwca 2015 roku, a także przyznanie kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

(pozew k.3 – 6)

W odpowiedzi na pozew z dnia 7 grudnia 2016 roku A. A. z siedzibą w S. wniósł o oddalenie powództwa, kwestionując je jedynie co do wysokości oraz o zasądzenie kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu swego stanowiska procesowego pozwany wskazał, że wypłacona w toku postępowania likwidacyjnego kwota 2.847,29 złotych rekompensuje w całości szkodę poniesioną przez F. S.. Nadto zaznaczył, że rozmiar należnego

odszkodowania winien uwzględniać fakt prowadzenia przez powoda działalności gospodarczej i posiadania status płatnika podatku od towarów i usług

(odpowiedź na pozew k.25 – 27)

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 5 czerwca 2015 roku w Ł. w okolicach skrzyżowania ulic (...) wykonując manewr cofania pojazdem marki V. (...) o numerach rejestracyjnych (...) nie zachował należytej ostrożności i nie ustępując pierwszeństwa przejazdu F. S. poruszającemu się ulicą (...) samochodem marki S. (...) o numerach rejestracyjnych (...) doprowadził do kolizji drogowej, w której uszkodzeniom uległy m.in. zderzak oraz prawy bok (...).

(oświadczenie sprawcy zdarzenia – płyta CD k.41a)

W chwili zdarzenia jego sprawca legitymował się ubezpieczeniem odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych w A. A. z siedzibą w S..

(okoliczność bezsporna)

F. S. prowadzi działalność gospodarczą pod firmą (...). Przy zakupie pojazdu mężczyzna odliczył podatek od towarów i usług. Z uwagi na wykorzystywanie pojazdu również w celach niezwiązanych z prowadzoną działalnością gospodarczą oraz brak zarejestrowania pojazdu jako środka trwałego przedsiębiorstwa mężczyzna dysonuje możliwością odliczenia podatku od towarów i usług w wysokości 50 %.

(dane z (...), druk zgłoszenia szkody k.39 – 40)

W związku z kolizją drogową z dnia 5 czerwca 2016 roku uszkodzeniu w samochodzie S. (...) uległy błotnik przedni prawy, drzwi przednie prawe, listwy drzwi prawych (elementy podlegające wymianie), drzwi tylne prawe, ściana boczna tylna prawa, zderzak przedni, zderzak tylny oraz tarcza koła prawego przedniego (elementy podlegające naprawie).

Przeciętny, ekonomicznie uzasadniony koszt naprawy samochodu F. S. marki S. (...) przy wykorzystaniu wyłącznie części zamiennych tego samego rodzaju jak te, które uległy uszkodzeniu w związku z kolizją, tj. części oryginalnych z logo producenta objął kwotę 8.283,55 złotych brutto (6.734,59 złotych netto).

Brak jest podstaw do zastosowania w procesie naprawy części zamiennych innej jakości niż oryginalne z logo producenta. Nadto nie są dostępne części jakości tzw. (...), które mogłyby zostać wykorzystane do przywrócenia stanu poprzedniego pojazdu.

Na dzień 5 czerwca 2015 roku wartość pojazdu S. (...) w stanie nieuszkodzonym wynosiła 12.300 złotych.

Użycie w procesie naprawy wyłącznie części oryginalnych z logo producenta nie prowadzi do zwiększenia wartości pojazdu.

(opinia biegłego z zakresu techniki samochodowej k.54 – 68)

F. S. zgłosił szkodę A. A. z siedzibą w S.. W dniu 19 czerwca 2015 roku mężczyzna przekazał ubezpieczycielowi drogą e – mail oświadczenie sprawcy zdarzenia z dnia 5 czerwca 2015 roku.

(wiadomość e – mail – płyta CD k.41a)

Decyzją z dnia 14 lipca 2015 roku ubezpieczyciel przyznał na rzecz F. S. odszkodowanie w kwocie 2.847,29 złotych, na która złożyły się kwota 2.553,62 złotych tytułem kosztów naprawy netto oraz 293,67 złotych tytułem 1/2 części należnego podatku od towarów i usług.

(decyzja k.38)

Stan faktyczny w niniejszej sprawie został ustalony na podstawie całokształtu zgromadzonego materiału dowodowego, w szczególności złożonych przez strony dokumentów, w tym akt likwidacji szkody, jak również opinii biegłego z zakresu techniki samochodowej.

Złożona ekspertyza była jasna, pełna, wyczerpująco odpowiadała na zakresloną tezę dowodową, a przy tym nie była kwestionowana przez żadną ze stron. Uwzględniając treść końcowych wniosków, wiedzę specjalną biegłego z zakresu powierzonej mu dziedziny, a także wieloletnie doświadczenie w sporządzaniu opinii na potrzeb postępowań sądowych o zbliżonej tematyce Sąd nie znalazł żadnych okoliczności, które deprecjonowałyby jej wartość dowodową.

Sąd Rejonowy zważył, co następuje:

Powództwo zasługiwało na uwzględnienie w przeważającej części.

Na wstępie należy podkreślić, że na żadnym etapie postępowania nie była kwestionowana zasada odpowiedzialności pozwanego wynikająca z umowy ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej sprawcy szkody z dnia 5 czerwca 2015 roku (art. 436 § 1 k.c. w zw. z art. 822 § 4 k.c.). Spór między stronami sprowadzał się natomiast do określenia uzasadnionych kosztów naprawy pojazdu powoda. Kwestią sporną było zatem określenie wysokości przysługującego powodowi odszkodowania.

Nie ulega wątpliwości, że ubezpieczyciel opowiada za normalne następstwa działania bądź zaniechania, z którego szkoda wynikła. Odszkodowanie należy się tylko w granicach normalnego związku przyczynowego. Przepis art. 361 § 1 k.c. ujmuje związek przyczynowy między działaniem lub zaniechaniem zobowiązanego a powstałym skutkiem w postaci szkody jako konieczną przesłankę odpowiedzialności odszkodowawczej. Związek przyczynowy, o którym mowa w art. 361 § 1 k.c. pełni więc podwójną rolę: z jednej strony decyduje o tym czy dana osoba w ogóle odpowiada za wyrządzoną szkodę (zasada odpowiedzialności nie jest kwestionowana), z drugiej zaś – zakreśla granice tej odpowiedzialności. Wskazana dyspozycja statuuje zasadę pełnego odszkodowania i obejmuje wszelkie poniesione straty (utrącone korzyści pozostają poza sferą zainteresowania w niniejszym sporze). Wynika to jednoznacznie ze sformułowania art. 361 § 2 k.c. – „w powyższych granicach”, czy w granicach określonych w § 1 art. 361 k.c. „naprawienie szkody obejmuje straty, które poszkodowany poniósł, oraz korzyści, które mógłby osiągnąć, gdyby szkody mu nie wyrządzono”. Zawarte w nim unormowanie opiera się na założeniach teorii przyczynowości adekwatnej i przyjmuje, iż naprawienie szkody powinno nastąpić poprzez przywrócenie stanu poprzedniego bądź też zapłatę odszkodowania pieniężnego – zależnie od wyboru poszkodowanego.

Poszkodowanemu należy się od zakładu ubezpieczeń odszkodowanie według zasad określonych w art. 363 § 2 k.c. w zw. z art. 361 § 2 k.c. co oznacza, iż jego wysokość ma odpowiadać kosztom usunięcia różnicy w wartości majątku poszkodowanego, a ściślej – kosztom przywrócenia pojazdowi jego wartości sprzed wypadku.

W orzecznictwie przyjmuje się, że odszkodowanie przysługujące od ubezpieczyciela odpowiedzialności cywilnej za uszkodzenie pojazdu mechanicznego obejmuje niezbędne i ekonomicznie uzasadnione koszty naprawy pojazdu ustalone według cen występujących na rynku lokalnym, przy czym ubezpieczyciel jest zobowiązany zwrócić poszkodowanemu wszelkie celowe, ekonomicznie uzasadnione wydatki, poniesione w celu przywrócenia stanu poprzedniego, do których wydatków należy zaliczyć także koszt nowych części i innych materiałów, jeżeli ich użycie było konieczne do naprawienia rzeczy (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 13 czerwca 2003 roku, III CZP 32/03, OSNC 2004, nr 4, poz. 51). Jednocześnie przywrócenie rzeczy uszkodzonej do stanu poprzedniego polega na doprowadzeniu jej do stanu używalności w takim zakresie, jaki istniał przed wyrządzeniem szkody. Jeżeli do osiągnięcia tego celu konieczne jest użycie nowych elementów, to poniesione na nie wydatki wchodzą w skład kosztów naprawienia szkody przez przywrócenie rzeczy do stanu poprzedniego (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 5 listopada 1980 roku, III CRN 223/80, OSNCP 1981, nr 10, poz. 186). Naprawa uszkodzonego samochodu, co do zasady, jest możliwa przy użyciu części zamiennych, jednak zastąpienie części oryginalnych nowymi nieoryginalnymi

zawsze skutkuje spadkiem wartości pojazdów. Może też mieć wpływ na bezpieczeństwo jazdy lub estetykę wykonanej naprawy. Dokonanie naprawy przy użyciu części nowych i oryginalnych stanowi koszt ekonomicznie uzasadniony (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 5 lutego 2015 roku, I ACa 506/14, Lex nr 1683307).

Konieczność wymiany uszkodzonej części stanowi niewątpliwie normalne następstwo działania lub zaniechania, z którego szkoda wynikła (art. 361 § 1 k.c.), a jeżeli nie da się jej naprawić w taki sposób, aby przywrócić ją do stanu sprzed zdarzenia wyrządzającego szkodę, musi zostać zastąpiona inną. Pozostaje do wyjaśnienia, na czym polega strata poszkodowanego, którą zobowiązany jest naprawić odpowiedzialny za szkodę, a w szczególności, czy jest uzasadnione także ekonomicznie, że ma to być część nowa. Na pierwszy rzut oka wydaje się, że zastąpienie części już eksploatowanej, nieraz przez znaczny okres, nową częścią powoduje, że poszkodowany zyskuje, gdyż w jego pojeździe pojawiła się część mająca większą wartość niż ta, która uległa zniszczeniu. Nie jest to jednak wniosek trafny, gdyż część po połączeniu jej z pojazdem nie może być oceniana jako samodzielny przedmiot obrotu, lecz staje się jednym z elementów, które należy brać pod uwagę przy ocenie poniesionej straty. Stratę tę określa się przez porównanie wartości pojazdu przed zdarzeniem wyrządzającym szkodę i po przywróceniu go do stanu poprzedniego. O tym, że zamontowanie części nowych w miejsce starych prowadzi do bezpodstawnego wzbogacenia poszkodowanego można mówić tylko wtedy, gdyby spowodowało to wzrost wartości pojazdu jako całości (por. uchwała składu 7 sędziów Sądu Najwyższego z dnia 12 kwietnia 2012 roku, sygn. akt III CZP 80/11, OSNC 2012/10/112).

Podzielając w całej rozciągłości zaprezentowane powyżej poglądy judykatury, Sąd uznał, że okoliczności wskazane w cytowanych orzeczeniach odpowiadają realiom niniejszej sprawy. Przeciętny, ekonomicznie uzasadniony koszt naprawy pojazdu F. S. obejmował kwotę 8.283,55 złotych brutto (6.734,59 złotych netto). Jednocześnie należy mieć na względzie, że odszkodowanie za szkodę poniesioną przez podatnika podatku VAT, przysługujące mu z tytułu umowy ubezpieczenia auto-casco, nie obejmuje podatku VAT w zakresie, w jakim poszkodowany podatnik mógł obniżyć podatek należny o kwotę podatku VAT naliczonego przy nabyciu towarów i usług w celu naprawienia szkody (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 16 października 1998 roku, III CZP 42/98, OSNC 1999/4/69). W ramach wypełnionego druku szkody F. S. sam wskazał, że jest podatnikiem podatku od towarów i usług, przy czym z możliwością odliczenia przedmiotowego podatku w wysokości 50 %. Sam fakt, że pojazd nie jest zarejestrowany jako środek trwały prowadzonej przez niego działalności gospodarczej (pismo pełnomocnika powoda z dnia 23 listopada 2017 roku k.77) nie ma istotnego znaczenia. Warto bowiem zauważyć, że w przypadku braku zaewidencjonowania pojazdu jako środka trwałego, przedsiębiorca nie traci uprawnień do odliczenia podatku od towarów i usług, z tym jednak zastrzeżeniem, że wysokość takiego odliczenia wynosi 50 %, a nie 100 %, jak w przypadku samochodu stanowiącego środek trwały przedsiębiorstwa.

W powyższym świetle wysokość szkody poniesionej przez powoda w związku z kolizją drogową z dnia 5 czerwca 2015 roku obejmuje kwotę 7.509,07 złotych tj. koszt naprawy netto – 6.734,59 złotych + 50 % podatku od towarów i usług – 774,48 złotych (1.548,96 złotych/ 2). Uwzględniając przy tym wypłaconą uprzednio w toku postępowania likwidacyjnego na rzecz F. S. kwotę 2.847,29 złotych, żądanie jedynie częściowego odszkodowania, a także ustawowy zakaz orzekania ponad żądanie (art. 321 § 1 k.p.c.) roszczenie zapłaty kwoty 1.600 złotych pozostawało w pełni uzasadnione (7.509,07 złotych – 2.847,29 złotych = 4.661,78 złotych).

Jedynie na marginesie podkreślenia wymaga fakt, że w kontekście zgłoszonego roszczenia kwestia możliwości odliczenia części podatku od towarów i usług przez powoda pozostawała całkowicie irrelevantna. W każdym bowiem przypadku (brak odliczenia, odliczenie częściowe, czy też odliczenie pełne) żądanie powoda (1.600 złotych) byłoby uzasadnione (8.283,55 złotych – 2.847,29 złotych = 5.436,26 złotych, 7.509,07 złotych – 2.847,29 złotych = 4.661,78 złotych, 6.734,59 złotych – 2.847,29 złotych = 3.887,30 złotych).

Rozstrzygnięcie w zakresie odsetek Sąd oparł na treści art. 481 § 1 k.c., zgodnie z którym wierzyciel ma prawo żądać odsetek w przypadku, gdy dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia. Należało również uwzględnić dyspozycję art. 14 ust. 1 ustawy o Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym, zgodnie z którym zakład ubezpieczeń wypłaca odszkodowanie w terminie 30 dni licząc od dnia złożenia przez poszkodowanego lub uprawnionego zawiadomienia o szkodzie.

W ramach zaofertowanego materiału dowodowego brak jest jakiegokolwiek informacji o faktycznej dacie zgłoszenia szkody. Powód zrezygnował przy tym z przeprowadzenie dowodu z jego przesłuchania w charakterze strony (k.76). Pierwszym dokumentem potwierdzającym tą okoliczność pozostawała zatem wiadomość e – mail z dnia 19 czerwca 2015 roku (przesłanie ubezpieczycielowi przez F. S. oświadczenia sprawy zdarzenia). Tym samym Sąd przyjął za początek biegu terminu 30 – dniowego właśnie tą datę. W konsekwencji należności uboczne zostały przyznane od dnia 20 lipca 2015 roku (termin ustawowy upływał w dniu 19 lipca 2015 roku). W pozostałym zakresie żądanie odsetek (tj. od dnia 15 lipca 2015 roku) jako nieudowodnione podlegało oddaleniu.

Wysokość odsetek została określona na podstawie art. 481 § 2 k.c. z uwzględnieniem zmiany treści przepisu, jaka nastąpiła z dniem 1 stycznia 2016 roku w związku z wejściem w życie ustawy z dnia 9 października 2015 roku o zmianie ustawy o terminach zapłaty w transakcjach handlowych, ustawy - Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2015, poz. 1830). Tym samym w okresie od dnia 20 lipca 2015 roku do dnia 31 grudnia 2015 roku przyznano odsetki w wysokości odsetek ustawowych, zaś w okresie od dnia 1 stycznia 2016 roku w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie.

O kosztach procesu orzeczono na podstawie art. 100 zd. 2 in principio k.p.c. uznając, że powód uległ jedynie co do nieznaczej części swego żądania. W toku niniejszego postępowania F. S. poniósł koszty w wysokości 1.880 złotych (80 złotych tytułem opłaty od pozwu – art. 13 ust. 1 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, 1.200 złotych tytułem kosztów zastępstwa procesowego – § 2 pkt 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz 600 złotych tytułem wynagrodzenia biegłego – art. 5 ust. 1 pkt 3 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych) i taka też kwota została zasądzona na jego rzecz od pozwanego ubezpieczyciela.

Rozstrzygnięcie w przedmiocie zwrotu na rzecz pozwanego niewykorzystanej części zaliczki w wysokości 388,20 złotych (600 złotych – 211,80 złotych k.71) na poczet wynagrodzenia biegłego zostało oparte na treści art. 84 ust. 1 i 2 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych.